

KAUSIKONSERTTI

Amore, amore

OULU
SINFONIA

Torstai 20.4.2023 klo 19.00
Madetojan sali

Rumon Gamba kapellimestari
Matilda Lloyd trumpetti

Käsiohjelma 3 €

Ohjelma

Rumon Gamba kapellimestari
Matilda Lloyd trumpetti

Giuseppe Verdi (1813–1901):
Alkusoitto oopperasta Kohtalon voima (1862)

Vincenzo Bellini (1801–18354):
”Oh!...mie fedeli”
oopperasta Beatrice di Tenda (1833)

Gaetano Donizetti (1797–1848):
”Una furtiva lagrima”
oopperasta Lemmenjuoma (1832)

Gioachino Rossini (1792–1868):
”Ah, quel giorno ognor rammento”
oopperasta Semiramide (1823)

Ottorino Respighi (1879–1936): Linnut
I Preludio

II La Colomba (Kyyhkynen)

III La Gallina (Kana)

IV L'Usignuolo (Satakieli)

V Il Cucù (Käki)

Aaron Copland (1900–1990): Appalachian Spring
(Appalakkien kevät, 1944/1945), sarja orkesterille

Kesto noin 2 h (sis. väliajan)

Varaslähtö klo 18.30 Ravintola Preludissa.

Amore, amore

1 800-luku on oopperan suuri vuosisata. Kaikissa kaupungeissa toimi jonkinlainen ooppera, suurimmissa useita. Kaupunkeihin muuttanut keskiluokka kansoitti viihdekeskuksia illasta toiseen, ja **Gioacchino Rossinista** lähtien myös säveltäjiä alettiin palvoa, ei vain laulajia, kuten aiemmin. Rossini-kultti kuumeni niin hallitsemattomaksi, että lopulta masennukseen taipuvainen säveltäjä lopetti säveltämisen 38-vuotiaana ja piti Pariisin oopperaa sekataravaratalona. Samaa mieltä oli **Giuseppe Verdi**, joka maanmiehensä tavoin oli muuttanut Pariisiin, koska Ranskan uusi laki nerojen oikeuksista mahdollisti säveltäjän tekijänoikeustulot jokaisesta esityksestä.

Kun yleisöä oli yhä enemmän, tarvittiin suurempia saleja. Ja kun salit kasvoivat, orkesterin soittimia muokattiin ääneltään voimakkaammiksi. Ja kun orkesteri oli suuri ja suuriääninen, oli laulutyylin muututtava. Italiassa kehitettiin uusi laulutekniikka: se, jota oopperassa yhä käytetään ja joka sai nimekseen italialaisittain *bel canto*, kaunis laulu, vaikka ranskalaisen mielestä möinen äänenkäyttö oli huutamista.

Bel canto antoi nimen myös nopeasti muuttuvalle uudelle aikakaudelle 1800-luvun alkupuolella, jolloin oopperat kehittyivät taiturillisen laulun näyttämöiksi eikä draamasta välitetty, kunhan musiikki oli näyttävää ja kaunista. Rossini aloitti tuon kauden säveltäen niin vakavia, historiallisia kuin omaan aikaan sijoittuvia koomisia oopperoita. *Semiramide* on antiikin tarinoita soveltava Raamatun maisemiin sijoittuva sekasotku, jossa Babylonian kuningatar murhaa miehensä ja rakastuu omaan poikaansa.

Sisilialainen **Vincenzo Bellini** ei ollut kovin tuottelias mutta nousi silti keskeiseksi *bel canto* -tyylin säveltäjäksi. Hän ihaili **Frederic Chopinia** ja tämän tapaa luoda pianolla illuusio loputtoman pitkistä melodioista, joissa sävellet sidotaan yhteen. Bellinin melodiat ovat poikkeuksetta kauniita ja päättömättömän tuntuisia. Ne edellyttävät esittäjältä myös tyylijatua ja taitoa koristella ja värittää melodiaa, joka ilman sitä jää kalpeaksi. *Beatrice di Tenda* on Bellinin kuuluisimman oopperan, *Norman*, jälkeen syntynyt 1500-luvun ruhtinasmaailmaan sijoitettu moninkertainen mustasukkaisuusdraama, jossa kuolemaan

Hämmästyttävän monipuolinen Respighi soitti pianoa, viulua, toimi kapellimestarina, opettajana ja musiikkieteilijänä.

tuomitukse uhriksi joutuu viattomin, oopperan nimihenkilö.

Gaetano Donizettin oopperoita olisi syytä kuulla useammin kuin on tapana. Tämä tavattoman tuottelias säveltäjä aloitti Rossinin jalanjäljissä mutta kehitti vakavissa oopperoissaan dramaattisemman tyylin, josta **Giuseppe Verdin** oli hyvä jatkaa. Nykyään Donizettin yli 70 oopperasta esitetään vain muutamia, ja koominen *Lemmenjuoma* lienee ylivoimaisesti suosituin. Siinä kylän yksinkertaisin mutta vilpittömin tenori rakastuu kaikkien ihailemaan tyttöön ja ostaa huijaritohtorilta viiniä lemmenjuomana. Kuuluu aaria *Una furtiva lagrima* on tenorin toiveikas yksinpuhelu, sillä huomattuaan kyyneleen tytön poskella oman humalahäpeänsä aikana hän uskoo tämän sittenkin rakastavan häntä – mikä onkin totta, sillä tenori on yllättäen perinyt rahaa, jota ei vielä itse tiedä.

Verdi ponnahti yhtenäisestä kansallismielisestä haaveiltaan Pohjois-Italian sankariksi oopperallaan *Nabucco* 1842, ja koko 1840-luvun hän sävelsi poliittisesti tulkittavia oopperoita, joissa joku suuri polkee alleen jotain pientä. 1850-luvulla Italian yhdistymisliike koki merkittäviä tappioita ja

taantui joksikin aikaa. Silloin Verdi ryhtyi uudistamaan oopperaa halumaansa suuntaan, uskottavaksi teatteriksi. Hän hylkäsi historialliset, päähenkilöitä ihannoivat aiheet ja keskittyi vihattuun nariin, kuolevaan kurtisaaniin ja kostonhaluiseen romaniäitiin saaden *Rigolettolla*, *La Traviatalla* ja *Trubaduurilla* ennen näkemättömän kansainvälisen menestyksen. *Kohtalon voima* on outo poikkeus uskottavan teatterin säveltäjältä, sillä sen juoni toisistaan erotetuista ja aina uudestaan eri puolilla Eurooppaa toisiinsa törmäävistä rakastavaisista ja heitä jahtaavasta veljestä on kaikkea muuta kuin uskottava.

Ottorino Respighi on poikkeuksellinen italialainen säveltäjä, sillä häntä ei muisteta yhdeksästä oopperastaan vaan orkesterisävellyksistään. Hämmästyttävän monipuolinen Respighi soitti pianoa, viulua, toimi kapellimestarina, opettajana ja musiikkieteilijänä. Hän matkusti paljon, osittain paetakseen Mussolinin valtaa, ja harrasti kielten opiskelua ja sanakirjojen keräilyä. Hänen väitetään puhuneen yhtätoista kieltä sujuvasti ja lukeneen näillä kielillä keskeistä kirjallisuutta.

Perehdyttyään 1900-luvun alun moniin moderneihin suuntauksiin Respighi löysi oman tyyliinsä historiallisesta musiikista, jota tuolloin ei juurikaan esitetty. Aluksi hän vain sovitti moderneille soittimille **Monteverdin** ja muiden barokkisäveltäjien teoksia, sitten hän muokkasi Rossinin pikkukappaleista baletin **Sergei Djagileville** ja lopulta sävelsi yhä enemmän tyyliin, jota kutsutaan uusklassismiksi. **Prokofjevin** aloittama ja **Stravinskyn** suosituksi tekemä suuntaus ei välttämättä aina lainaa melodiaa toisilta säveltäjiltä, mutta ikään kuin tuomennyttä musiikkia moderniin ympäristöön.

Respighi oli taitava käyttämään orkesteria niin, että syntyy mielikuvituksellisia sointeja ja värejä. Tämä on erityisesti *Linnut*-sarjan suosion salaisuus sen lisäksi, että eri lintuja matkivissa sävellyksissä on jo alkuperäisissä melodioissaan paljon hauskaa ja kaunista. Huonompikin ornitologi tunnistaa käen ja kanan, eikä vaikeuksia tuottane kyyhkysen kujerruksen ja satakielen liverryksen bongaaminen. Alkuperäiset kappaleet ovat joko luuttu- tai kosketinsoitin-sävellyksiä. Sarja kuultiin ensimmäisen kerran Buenos Airesissa, ja se oli

itse asiassa baletti, johon **Margarita Wallmann** teki koreografian.

Myös **Aaron Coplandin** suosituin teos, *Appalakkien kevät*, syntyi baletiksi, koreografi **Martha Grahamin** tilauksesta. Ajatuksena oli synnyttää erityisen amerikkalainen teos, sillä myös Yhdysvalloissa entiset siirtolaiset ja näiden jälkeläiset heräsivät 1900-luvulla kansallisaatteeseen, jossa taiteilla oli tärkeä tehtävä. Copland teki pian baletin menestyksen jälkeen musiikista sarjan sinfonia-orkesterille.

Coplandilla ei ollut nimeä baletilleen, hän kutsui sitä vain baletiksi Marthalle. Lopulta Graham ehdotti otsikoksi *Appalakkien kevättä*, jonka ajatuksen hän sai **Hart Cranen** runosta *Tanssi*. Runossa sana ”spring” viittaa lähteeseen, mutta baletti kertoo kevään heräämisestä yhdysvaltalaisen siirtolaisten rakentaessa maatalaansa Pennsylvaniassa vuorijonon keskivaiheilla. Koska Copland sävelsi musiikin tietämättä, mitä baletissa tapahtuisi, häntä huvitti suuresti, kun teosta kiitettiin erityisesti siitä, miten taitavasti ja kauniisti se kuvaa Appalakkien luontoa. ♡

Rumon Gamba © Kati Leinonen

Rumon Gamba kapellimestari

Oulu Sinfonian ylikapellimestari **Rumon Gamba** on toiminut ruotsalaisen Norlannin oopperan, Tanskan Aalborgin sinfoniaorkesterin ja Islannin sinfoniaorkesterin ylikapellimestarina. Oulu Sinfonian kapellimestarina hän on vieraillut jo useamman kerran ennen viime vuoden alussa käynnistynyttä ylikapellimestarikauttaan. Musiikkiopintonsa Gamba aloitti Durhamin yliopistossa Koillis-Englannissa ja jatkoi kapellimestariopintoihin Lontoon kuninkaalliseen musiikkiakatemiaan. Kapellimestariura käynnistyi vuonna 1998 BBC:n filharmonisessa orkesterissa aluksi assistenttina ja sittemmin kapellimestarikumppanina aina vuoteen 2002. Gamba vierailee säännöllisesti BBC:n orkestereiden kapellimestarina, ja on siten myös Proms-festivaalin vakiovierailija. ♡

Matilda Lloyd © Benjamin Ealovega

Matilda Lloyd trumpetti

Nuoren sukupolven kirkkaaseen tähtikaartiin lukeutuva trumpettitaiteilija **Matilda Lloyd** on instrumenttinsa laajan ilmaisukyvyn puolestapuhuja. Hän tekee säännöllisesti yhteistyötä eturivin säveltäjien kanssa, ja hänen ohjelmistonsa ylittää **Haydnista Tomasiin** ja **Bachista Ligetiin**. Hän on kantaesittänyt lukuisia teoksia, yhtenä tuoreimmista **Alissa Firsovan** teoksen *Stages* vuosi sitten. Säveltäjä **Robin Haigh** kirjoittaa hänelle parhaillaan konserttoa, jonka tilaajia ovat muun muassa Aldeburghin festivaali ja Ulsterin sinfoniaorkesteri. Valmistuttuaan Cambridgen Trinity Collegesta ja Lontoon Royal Academy of Musicista Lloyd jatkoi opintojaan Malmön musiikkikorkeakoulussa **Håkan Hardenbergin** johdolla. Paitsi aktiivinen muusikko, Matilda Lloyd on näkyvä toimija myös kouluttajana. Mestari luokkien lisäksi hän vetää nuorten musiikkityöpajoja ja luennoi. Hän kuuluu London Mozart Players -kamariorkesterin jäseniin ja on yksi heidän koulutuslähettiläistään yhdessä saksofinisti **Jess Gillamin** ja sellisti **Sheku Kanneh-Masonin** kanssa. Lloydin äskettäin ilmestyneellä äänitteellä on sovituksia ooppera-aarioista trumpetilille kapellimestari Rumon Gamban johdolla. ♡

OULU SINFONIA

Oulu Sinfonia on maamme pohjoisin sinfoniaorkesteri. Konsertoimme viikoittain Oulun Musiikkikeskuksen Madetojan salissa. Orkesteri aloitti toimintansa vuonna 1937, sai oikeuden käyttää kaupunginorkesterin nimeä vuonna 1954 ja kunnallistettiin vuonna 1961. Nykyinen nimi otettiin käyttöön vuonna 2005.

Kausikonsertit ovat orkesterin vahva perusta. Ohjelmiston täydentävät erilaiset konserttisisällöt kuten oopperat ja näyttämöproduktiot, elokuvakonsertit, etno- ja jazzmusiikki ja muut rytmimusiikin konsertit. Lapsille ja nuorille on säännöllistä tarjontaa. Viime vuosina syyskausi on alkanut jalkautumiskonserteilla palvelutaloihin ja kouluihin koko Oulun alueella.

Orkesterin levytyksiin lukeutuvat mm. **Leevi Madetojan** koko orkesterituotanto ja *Okon Fuoko* -balettipantomiihin levytys **Arvo Volmerin** johtamana. Nimikkosäveltäjänä vuosina 1997–2009 olleen **Olli Kortekankaan** ooppera *Messenius ja Lucia* sai ensi-iltansa syksyllä 2005, ja samalla ooppera levytettiin Volmerin johdolla. Vuonna 2009 ilmestyi **Mozartin** aarioita ja alkusoittoja sisältävä levy, jonka kapellimestarina on **Dmitri Slobodeniouk** ja solistina **Helena Juntunen**. Keväällä 2013 ilmestyi **Kimmo Hakolan** ja **Toshio Hosokawan** kitara-

konsertot sisältävä levy, solistina **Timo Korhonen** ja kapellimestarina **Santtu-Matias Rouvali**. Lokakuussa 2016 Ondine julkaisi **Klamin** ja **Englundin** viulukonserttojen levytyksen, jonka Oulu Sinfonia teki viulutaiteilija **Benjamin Schmidin** kanssa **Johannes Gustavssonin** johdolla. Syyskuussa 2021 ilmestyi *Kaiken maailman kehtolauluja* -levy, joka sisältää **Ismo Alangon** tuotantoa, levytyksen johti **Jaakko Kuusisto**. Marraskuussa 2021 ilmestyi *Sininen Pallo* -lastenlevy, jossa mukana ovat **Tuomo Rannankari** sekä Teuvo Pakkalan musiikkiluokat ja kapellimestarina **Jaakko Jauhiainen**. Tuorein levy sisältää ruotsalaisen sinfonikon **Ludvig Normanin** musiikkia. Levy ilmestyi syksyllä 2022 ja sen johti Johannes Gustavsson.

Orkesterin kapellimestareita ja kehittäjiä ovat viime vuosikymmeninä olleet **Urpo Pesonen**, **Paavo Rautio**, **Onni Kelo**, **Rauno Rännäli**, **Ari Angervo**, **Peeter Lilje**, **Arvo Volmer**, **Dmitri Slobodeniouk** ja **Anna-Maria Helsing**. Päävierailijoina ovat toimineet **John Storgårds**, **Susanna Mälkki** ja **Jaakko Kuusisto**. Syksyllä 2013 ylikapellimestarikautensa aloittaneen Johannes Gustavssonin kausi päättyi kevääseen 2021. Tammikuussa 2022 orkesterin ylikapellimestarina aloitti **Rumon Gamba**. ♥

ORKESTERIN KANNATUSYHDISTYS PULSSI RY

Orkesterin Pulssi ry (perustettu vuonna 1994) tukee Oulu Sinfonian muusikoita vapaa-ajan toiminnassa ja monissa orkesterin työhön liittyvissä asioissa, järjestää jäsenille musiikki- ja kulttuuri-matkoja sekä tukee kamarikonserteja. Yhdistyksen varat kertyvät jäsenmaksuista ja tuotemyynnistä.

Liity Pulssin jäseneksi! Lisätietoa ja liittymislinkki www.orkesterinpulssi.fi. Pulssin löydät myös Facebookista, [facebook.com/orkesterinpulssi](https://www.facebook.com/orkesterinpulssi).

OULU SINFONIAN MUUSIKOT

I VIULU

Lasse Joamets,
I konserttimestari
Mikko Sorri,
I konserttimestari
Heidi Ilmolahti, äj *
Mia Ohenoja, väj
Romuald Gwardak
Johanna Korhonen
Tiina Kortelainen
Oksana Kumpulainen
Virva Pietilä
Nadya Pugacheva
Ismo Sirén

II VIULU

Maija Wesslund, äj
Laura Kangas, väj *
Dhyani Gylling
Sari Karppinen
Marjukka Lahes
Aino Liikanen *
Sari Suihkonen
Toni Tuovinen
Anita Virkkala

ALTOVIULU

Johanna Tuikka, äj
Susanna Nietula, väj
Anniina Matinlassi
Helinä Nissi
Philip Runsteen *
Anna-Maija Rousselle

SELLO

Arto Alikoski, soolosellisti
Greta Ernesaks, äj
Juhana Ritakorpi, väj
Harri Österman
Anna Liukkonen
Janne Varis

KONTRABASSO

Antoine Greuzard, äj
Anne Seppänen, väj
Fanni Hoppari
Juha Nääppä

HUILU

Albert Stupak, äj
Emma Tessier, väj
Carlotta Petri

OBOE

Matti Kettunen, äj
Paula Nurila, väj
Katri Riihimäki *

KLARINETTI

Markku Korhonen, äj
Michał Konopiński, väj
Kenneth Sjöwall

FAGOTTI

Eri Ikeda, äj
Ann-Louise Wägar, väj
Lorenzo Leone

KÄYRÄTORVI

Lauri Vasala, äj
Iida Ranta-Nilkku, väj *
Pasi Salminen
Jukka Yletyinen

TRUMPETTI

Jukka-Pekka Peltoniemi, äj *
Inka Pärssinen, väj *
Jarmo Väärä *

PASUUNA

Erkki Hirsimäki, äj
Jukka Myllys, väj
Wen Hong Low

PATARUMMUT

Petri Hänninen, äj

LYÖMÄSOITTIMET

I-Han Fu, äj
Nathan Archer *

HARPPU

Katri Tikka, äj *

PIANO / CELESTA

Outi Nissi, äj *

äj = äänenjohtaja väj = varaäänienjohtaja * = tilapäinen kiinnitys

OOPPERA
BALETTI

OOPPERAN JA BALETIN AREENA- KIERTUE 2023

**Kaikki suosikit
yhdessä esityksessä**

**OULUHALLI
LA 6.5. KLO 14 JA 18**

LIPUT
35 €

**HANKI LIPUT ENNAKKOON
ETUHINTAAN 35 €** (norm. 39 €)

Vain verkosta koodilla: ENNAKKOETU

oopperabaletti.fi

Näin hyödynnät edun: 1. Kirjautu Oopperan ja Baletin verkkokauppaan tai mobiilisovellukseen. 2. Valitse haluamasi Oopperan ja Baletin areenakiertueen esitys ja paikat. 3. Valitse lipputyyppi ja lisää liput ostoskoriin.* 4. Syötä kampanjakoodi ENNAKKOETU kohdassa Käytä lahjakortti tai kampanjakoodi. Tällöin lippujen hinta päivittyy edun mukaisesti.

Lisätiedot: oopperabaletti.fi/myyntiehtdot

* Ennakoetu myös eläkeläis-, nuoris- ja opiskelijalipuista.

Kevätuhri

OULU
SINFONIA

KAUSIKONSERTTI

To 25.5. klo 19.00

Madetojan sali

ERIKOISKONSERTTI

Pe 26.5. klo 19.00

Madetojan sali

VIERAILUKONSERTTI

La 27.5. klo 16

Kuopion Musiikkikeskus

Rumon Gamba kapellimestari

Sir Simon Keenlyside baritoni

Kuopion kaupunginorkesteri

Oulu Sinfonia

Richard Strauss: Till Eulenspiegelin
iloiset kepposet

Gustav Mahler: Lieder eines
fahrenden Gesellen

Igor Stravinsky: Kevätuhri

Liput 55/45/35 €

Liput Oulun konsertteihin myy Ticketmaster

Liput Kuopion konserttiin myy Lippu.fi

oulusinfonia.fi

SUOSIO

**Käytäkö
konserteissa?**

[vastaa.innolink.fi/
oulu/](http://vastaa.innolink.fi/oulu/)

Vastaamalla osallistut
myös arvontaan.

OULU SINFONIA

Oulun Musiikkikeskus
Leevi Madetojan katu 1–3,
PL 4, 90015 OULUN KAUPUNKI

oulusinfonia.fi

Lippujen myynti:

MADETOJAN SALIN LIPPUKAUPPA

Oulun Musiikkikeskus
Leevi Madetojan katu 1–3, Oulu
Puh. 050 594 9704
Avoinna Oulu Sinfonian konserttipäivisin
klo 11–19.30.

TICKETMASTER

Puhelinpalvelu: 0600 10 800
(1,98 €/min. + pvm).
Avoinna arkisin klo 8–17.

Verkkokauppa: www.ticketmaster.fi
(ei kausikortit eikä minisarjat):
*Ticketmasterilla on ympäri Suomen
yli 80 lippukauppaa, joista voit ostaa
lippuja sekä noutaa varauksesi.*